

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет іноземних мов

Шостий міжнародний
науковий форум

СУЧАСНА АНГЛІСТИКА:

ДО 85-РІЧЧЯ КАФЕДРИ АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Тези доповідей

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Факультет іноземних мов
Кафедра англійської філології**

**Шостий міжнародний
науковий форум**

**СУЧАСНА АНГЛІСТИКА:
ДО 85-РІЧЧЯ КАФЕДРИ АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Харків 2015

УДК 811.11 (063)
ББК 81.2 я 4
С 91

*Затверджено до друку Вченою Радою факультету іноземних мов
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*

Протокол № 8 від 11 вересня 2015 р.

Головний редактор – В. О. Самохіна, докт. філол. наук, проф., академік
АН ВО України зав. кафедри англійської філології ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Заступник головного редактору: А. В. Легейда, канд. філол. наук, доц.
кафедри англійської філології.

Редакційна колегія:

А. М. Пшеничних, канд. філол. наук, доц.; О. Д. Нефьодова, канд. філол.
наук, доц.; Т. К. Варенко, канд. пед. наук, доц.; Ю. В. Матюхіна, канд. філол.
наук, доц.; В. В. Кукушкін, канд. філол. наук, доц.; М. В. Котов, канд. філол.
наук, доц.; викладачі І. А. Котова; Є. С. Найдіна; С. О. Тарасова; О. К. Лобова;
Я. Л. Ковалевська; Ю. В. Клименко; Ю. С. Скриннік; О. І. Легуцька.

**С 91 Шостий міжнародний науковий форум. Сучасна англістика: До 85-річчя
кафедри англійської філології. Тези доповідей / За ред. В. О. Самохіної. –
Х. : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2015. – 160 с.**

ISBN 966-404-197-1

Міжвузівський збірник присвячений проблемам вивчення германських
мов, а також актуальним питанням зарубіжної літератури та класичної
філології. Наукова проблематика збірника представлена різноманітністю
сучасних напрямків і парадигм: когнітивної лінгвістики, теорії дискурсу,
функціонально-комунікативної лінгвістики, лінгвокультурології, лінгводи-
дактики та лінгвістики тексту.

Для філологів, фахівців у галузі лінгвістики і методики викладання
германських та романських мов, зарубіжної літератури та класичної
філології, літературознавства, викладачів, здобувачів та аспірантів.

**УДК 811.11 (063)
ББК 81.2 я 4**

ISBN 966-404-197-1

© ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015
© Колектив авторів, 2015

або АГЕНТІВ і КЛІЄНТІВ та виконують якесь конкретне завдання, спрямоване на досягнення загальної мети;

- виявом інституційності є нелабільність (тобто прив'язка до ситуації) тематики спілкування та його стратегії;

- процентне співвідношення нелабільних і лабільних тем і стратегій визначає ступінь інституційності дискурсу американського слідства, причому цей ступінь є різним у різних комунікативних ситуаціях і в різних установах.

Таким чином, запропонований спосіб розв'язання проблеми інституційності дискурсу цілком відповідає соціокультурному еколінгвістичному підходу, оскільки дозволяє виявити, як мовленнєва діяльність в установах бере участь у функціонуванні культурно-специфічного соціального інституту, зокрема інституту слідства.

РОЛЬ СУБ'ЄКТА ДИСКУРСУ У ФОРМУВАННІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА

Фролова І. Є., к.ф.н., доц. (м. Харків)

Розгляд вербалізованої розумово-комунікативної взаємодії є значною мірою аналізом взаємного впливу в екосистемі «індивід – соціальний світ».

На відміну від попередніх напрямів лінгвістичного аналізу, дискурсологія спирається на розуміння взаємодії не стільки як обміну вербальними повідомленнями, який має місце у діалозі, а передовсім як діалогу свідомостей індивідів, де вербальні повідомлення слугують опорами побудови дискурсивних смислів (пор. «у діалозі з кожною реплікою відбувається зміна контексту й утворюються нові смисли» [3, с. 24]).

Зміна контексту кореспондує зі змінами соціокультурного середовища: «в інтеракції шляхом дискурсивних дій створюються і відтворюються соціальні інститути і культурні схеми, системи цінностей, формуються людські суспільства і соціальні аспекти особистостей» [1, с. 41].

Отже, чинники соціокультурного середовища слід розглядати як такі, що утворені в процесі дискурсивної взаємодії індивідів. Утворення цих чинників є, по суті, формуванням історичного соціокультурного контексту, який, своєю чергою, чинить вплив на діяльність суб'єкта дискурсу. Це вказує на двоспрямовану природу впливу: індивід у взаємодії із іншими утворює систему вірувань, цінностей, переконань, правил і норм суспільної поведінки, а надалі ця система починає регулювати свідомість і поведінку індивідів. Звісно, культурне й соціальне середовище формується також залежно від фізичних умов існування соціуму, але пріоритет людської свідомості засвідчений відмінностями культур і соціумів спільнот, які перебувають в аналогічних географічно-кліматичних умовах.

У взаємодії із соціальним світом індивід постає у двох іпостасях: по-перше, він є унікальною особистістю, по-друге, він залучений до діяльності низки соціальних інститутів, належить до певного прошарку суспільства, входить до певних соціальних груп. Обидві ці іпостасі проявляються у вербалізованій діяльності індивіда, оскільки мова визнана таким різновидом людської поведінки, що являє собою водночас психологічний (біологічний) факт – прояв людського організму й соціологічний факт – такий прояв, який залежить від сумісного життя цього організму з іншими організмами в умовах взаємодії [2, с. 17].

Слід звернути увагу на ту обставину, що саме умови взаємодії складають основу розподілу дискурсів на інституційні та неінституційні. Ці умови взаємодії фактично утворює суб'єкт дискурсу, нівелюючи одну із своїх іпостасей та акцентуючи іншу, що надає йому можливість відтворювати / утворювати чинники соціокультурної або приватної (психологічної) сфери.

Література:

1. Макаров М. Л. Основы теории дискурса / М. Л. Макаров. – М. : ИТДГК «Гнозис», 2003. – 280 с. 2. Якубинский Л. П. Избранное: Язык и его функционирование / Л. П. Якубинский. – М. : Наука, 1986. – 207 с. 3. Shotter J.

Social construction: Knowledge, self, others, and continuing the conversation / J. Shotter, K. J. Gergen // Communication Yearbook. – Thousand Oaks, 1994. – Vol. 17. – P. 3 - 33.

МОДЕЛЮВАННЯ НАУКОВОГО ТЕКСТУ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ НАВИЧКАМ ПИСЬМОВОЇ НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Чорновол-Ткаченко О. О., к.ф.н., доц. (м. Харків)

Той факт, що навчання навичкам англomовної міжнародної наукової комунікації вже увійшло до нормативних програм підготовки магістрів та аспірантів в університетах світу та що йому присвячено досить велику кількість лінгводидактичних досліджень, свідчить про високий статус англійської мови як універсального засобу спілкування науковців. Поглиблення глобалізації усіх форм людської діяльності, включаючи наукову, вимагає швидкої та якісної підготовки науковців, які б могли успішно спілкуватись англійською мовою із членами світової наукової спільноти. Формування у науковців чіткої системи дисциплінарного мислення передбачає освоєння не лише набору професійних знань, але й надбання навичок їх застосування. До таких навичок неодмінно входять методики роботи з науковим текстом як на стадії його сприйняття та засвоєння, так і на стадії вербалізації.

Для вирішення означеного вище методичного завдання гіпотетично припустимо, що, маючи високий ступінь конвенціональності та типізованості, тексти наукового дискурсу побудовано за певною типізованою когнітивною моделлю. Надаючи науковцям, що вивчають англійську мову, таку модель конкретного типу тексту наукового дискурсу (статті, анотації, доповіді і т.д.), викладач отримує можливість продуктивно впливати на формування навичок

Сатановська Г. С.	
КОНЦЕПЦІЯ ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНОЇ МЕЖОВОЇ СИТУАЦІЇ В ХРОНОТОПНІЙ МОДЕЛІ РОМАНУ МАРГЕРІТ ЮРСЕНАР «ФІЛОСОФСЬКИЙ КАМІНЬ»	125
Світлична М. О.	
ТЕМА БОЖЕВІЛЛЯ У ТВОРЧОСТІ ОРАСІО КІРОГІ	127
Сердюк В. Н.	
СТАНОВЛЕНИЕ ФОРМ ВРЕМЕННОЙ ОТНЕСЕННОСТИ В АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ	128
Скриннік Ю. С.	
ВАРІАТИВНІСТЬ ВЕРБАЛЬНОЇ ТА НЕВЕРБАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ЖІНКИ ПРИ ЗМІНІ СОЦІАЛЬНОЇ РОЛІ	131
Солощук Л. В.	
РОЛЬ НЕВЕРБАЛЬНИХ КОМПОНЕНТІВ КОМУНІКАЦІЇ У СТВОРЕННІ КОМІЧНОГО ЕФЕКТУ	133
Тарасова С. О.	
ТИПОЛОГІЯ ДУРНІВ У БРИТАНСЬКІЙ СМІХОВІЙ КУЛЬТУРІ	135
Устименко С. Є.	
ПРАГМАТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НЕПРЯМИХ МОВЛЕННЄВИХ АКТИВ В АДРЕСАТНИХ ВИСЛОВЛЮВАННЯХ У ПОБУТОВОМУ ТА ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОМУ ТИПАХ ДИСКУРСУ	137
Фещенко О. В.	
ІНСТИТУЦІЙНІСТЬ ДИСКУРСУ ЯК ПРОБЛЕМА СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ЕКОЛІНГВІСТИКИ	139
Фролова І. Є.	
РОЛЬ СУБ'ЄКТА ДИСКУРСУ У ФОРМУВАННІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА	141
Чорновол-Ткаченко О. О.	
МОДЕЛЮВАННЯ НАУКОВОГО ТЕКСТУ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ НАВИЧКАМ ПИСЬМОВОЇ НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ	143
Чуб В. П.	
БУДДИСТСЬКИЙ КОД В ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОМУ РОМАНІ АНТУАНА ВОЛОДІНА «ДОНДОГ»	145
Шапарєва Н. О.	
ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТВОРЧОСТІ Л. Ф. СЕЛІНА У БРИТАНСЬКОМУ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВІ	147
Шпак О. В.	
ФАТИЧНА ТА ІНФОРМАТИВНА СКЛАДОВІ КОНТАКТУ У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ПОБУТОВОМУ ДИСКУРСІ	149
Юшкевич В. І.	
ТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ ДИСКУРСУ В СВІТЛІ ЕКОЛІНГВІСТИЧНОГО ПІДХОДУ	151